

Підсумовуючи викладене, щодо сучасних наукових підходів з обліку дебіторської заборгованості виявлено ряд недоліків, які потребують уточнення, а саме вузьке змістовне спрямування та відсутність комплексного підходу під час визначення зазначеного поняття. Для підвищення ефективності роботи та розвитку підприємства зацікавлені прискорювати платежі дебіторів шляхом укладення договорів факторингу. Як елемент для вдосконалення системи обліку дебіторської заборгованості можна рекомендувати: надання знижок при передоплаті, для постійних клієнтів акції «1+1=3», розвиток виробництва для уніфікації продуктів, чітке розмежування дебіторської та кредиторської заборгованості в системі 1С: Бухгалтерія та формування ефективної стратегії управління дебіторською заборгованістю.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.99.
2. *Коблянська О.І.* Методологічні аспекти обліку та аудиту дебіторської заборгованості // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — 2008. — № 77–78. — С. 28–34.
3. *Москалюк Г.О.* Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрями удосконалення і розвитку / Г.О. Москалюк // Ефективна економіка. — 2013. — № 4. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
4. *Скорба О.А.* Регулювання обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці // Економіст. — 2009. — № 11. — С. 50–56.

Камінська Я.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Головка Т.В., к.е.н.,
професор кафедри обліку підприємницької діяльності

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Постановка проблем обліку дебіторської заборгованості є досить актуальним завданням, адже у процесі фінансово-госпо-

дарської діяльності підприємства у нього постійно виникає потреба проведення розрахунків зі своїми покупцями та замовниками.

Тоді, коли підприємство відвантажує вироблену продукцію, воно як правило, не отримує гроші негайно, а кредитує покупців. Це пов'язано з конкуренцією, яка диктує свої умови, за рахунок чого продукція відвантажується, а дебіторська заборгованість зростає. Завдяки різноманітним причинам дебітори порушують або взагалі не виконують свої зобов'язання по господарських договорах. Тому заборгованість може перерости в сумнівну, або, ще гірше, — у безнадійну. В цьому випадку підприємство несе витрати, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства. Тому, на мою думку, підприємствам необхідно вести облік дебіторської заборгованості так, щоб оптимізувати її обсяг та забезпечити своєчасне її погашення.

За даних економічних умов досить велика кількість підприємств змушені оголошувати про банкрутство. Вони не спроможні погасити свою заборгованість ні перед іншими підприємствами, ні перед персоналом, ні перед бюджетом. Для таких ситуацій П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» передбачено нарахування резерву сумнівних боргів за двома методами [4]. Але метод застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості використовується рідко, так як його доцільно використовувати на підприємствах з невеликою кількістю дебіторів, а метод застосування коефіцієнту сумнівності має багато недоліків, так як все одно резерву може не вистачити для списання безнадійної дебіторської заборгованості або, навпаки, він може бути завищений.

Тому певною проблемою є те, що в бухгалтерському обліку дохід відображається незалежно від того, чи надійшли грошові кошти в оплату за продукцію чи ні. Створюється певний парадокс — підприємство заробило прибуток, а грошей ще нема. У фінансовій звітності підприємств цей парадокс відображається так: зростає нерозподілений (ще невикористаний власниками) прибуток і одночасно зростає актив — дебіторська заборгованість. Але отримання економічних вигід у вигляді цього активу не гарантується, тобто визнаючи дохід, підприємство може і не отримати реальних грошей, а отже не зможе покрити свої певні витрати. Тому, звичайно, краще у розрахунках використовувати попередню оплату, для того, щоб одразу ж мати «підкріплення» майбутнього доходу. Хоча в сучасних умовах це досить складно, адже щоб залучити покупців, необхідно дати їм шанс розрахуватися пізніше. Тому підприємствам потрібно вести детальний

управлінський облік дебіторів з точки зору надійності останніх, використовувати розумну систему кредитування. Постійно слідкувати за рівнем дебіторської заборгованості і термінами її повернення.

Цікавим є те, що норми податкового законодавства щодо визнання доходів і витрат не відповідають принципам бухгалтерського обліку. Сплата ПДВ відбувається за принципом «першої події» незалежно від того, чи були надходження грошових коштів від дебіторів на поточний рахунок чи у касу підприємства. Дотримання таких вимог, при відсутності надходження коштів від дебіторів, призводить до зменшення коштів підприємства. При визнанні підприємства банкрутом, ПДВ, сплачене з суми його заборгованості, коригуванню не підлягає. Це призводить до завищення суми сплаченого ПДВ, що теж призводить до зменшення коштів підприємства. Тому виходить дещо несправедливо, оскільки ПДВ підприємству потрібно сплачувати, ще не отримавши коштів на сплату цього ПДВ. На мою думку, необхідно для визнання ПДВ використовувати всім підприємствам касовий метод. Це зробило б визнання ПДВ справедливим і легшим, так як цей податок відображався би для конкретної операції лише один раз, і якраз тоді, коли для його відображення є грошові кошти.

Також варто зазначити, що планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги передбачено рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», який має 4 субрахунки. Проте серед них не передбачено жодного для обліку розрахунків із замовниками. Як свідчить практика, у разі одержання спецзамовлення від контрагента існує більша впевненість у одержанні коштів, ніж при звичайному продажі виготовленої продукції. Тому можна запропонувати доповнити рахунок 36 субрахунками 365 «Розрахунки з вітчизняними замовниками» і 366 «Розрахунки з іноземними замовниками» з відповідним корегуванням характеристик субрахунків 361 і 362 Інструкції про застосування плану рахунків. Таке доповнення дозволило б деталізувати перелік дебіторів та покращило б управління ними.

Література

1. *Гринюк І.М., Орлова В.К.* Проблеми обліку дебіторської заборгованості// Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. — 2013. — Вип. 10 (37). — С. 184—188.

2. *Єфіменко Т.І.* Сумнівна дебіторська заборгованість: формування облікової політики// Економіка. Управління. Інновації. — 2014. — Вип. 1 (11).

3. *Неживенко А.П.* Методика обліку дебіторської заборгованості і основні напрямки її вдосконалення// Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва. Сер.: Економічні науки. — 2013. — № 7. — С. 165—170.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237, зі змінами.

5. *Скрипник М., Кладькова В.* Проблеми обліку та управління розрахунками з покупцями та замовниками // Збірник наукових праць державного економіко-технологічного університету транспорту. — 2013. — Вип. 25. — С. 277—286.

*Канеса Ю.М., студент ОЕФ, 4 курсу,
напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Лежненко Л.І., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності.*

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

На сьогоднішній день об'єктивною умовою інтеграції України з країнами ЄС виступає необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Зникнення економічних і торгових бар'єрів призводить до того, що інвестори починають придивлятися до нових країн, що розвиваються та виходять на світову арену. Саме на цьому етапі і виникає потреба у підготовці загальноприйнятої фінансової звітності, основні принципи якої ґрунтуються на міжнародних стандартах фінансової звітності (далі — МСФЗ). Перехід на МСФЗ для українських підприємств передбачає ряд переваг, які сприятимуть припливу іноземних інвестицій, посиленню економічних інтеграційних процесів, виходу на нові ринки, а також створенню умов до уніфікації економічної інформації. Проте існують певні проблеми, а саме: немає єдиної методології з переходу на міжнародні стандарти, є недоліки в законодавстві, які вступають у суперечність з міжнародним стандартами, організаційні та методичні проблеми